

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 136.

V Ljubljani, v četrtek 17. junija 1886.

Letnik XIV.

Socijalizem in šola.

II.

Tudi ženski spol in vse kar je z njim v zavezi, pripada socijalizmu, tega nihče ne more, niti noče tajiti. Vemo, da tista socijalistična stranka, ki je najdalje zašla, stoji za žensko kakor zlobni dub, ter ji kliče: Hodi za menoj! Z rokami se tako rekoč lahko prime, kar Goethe pravi: „Geht es zu des Bösen Haus, das Weib hat tausend Schritt voraus.“ Ruska, Francoska in Švica nam to kaže. V tako nevarnost se ženske lahko zvabijo. Vzemite ji nrvnost (moralo); vzbudite v njih želje, katerih ne more spolniti in tu imate ali vlačugo ali hudodelnico, kakor je že starost, ali nihilistovko, če je kaj izobrazena. Naj že pride to ali uno, družba je le na škodi. Naj veljá, da vsaka ne pride tako daleč, vendar bode nezadovoljna ženska tista, ki se je z vsem svetom skregala; če je mati, sejala bode v srca otrok seme, iz kterega ne bo prirastel koristen sad človeški družbi.

Kar se tiče ženstva, ima zopet šola imenitni nalog, a tudi zastran tega precej izrečemo, da vsega ne pričakujemo od šole. Le nekaj se stori. Vse je pograbil zlobni duh kulture, piše Karol Munding v knjigi, vredni, da se bere. Prava omika ni zlobni duh; zlobni duh omike je laž, je goljufiva prikazen, nji ljudje samega sebe, obitelj, da vso družbo žrtvujejo. Nekdaj pravijo, je bilo kmečko dekle zadovoljno s ponižno službo recimo v hlevu. Ni bila učena. Nizko službo je zvesto opravljala; dasiravno nevedna v vedih za življenje, pa moralna, je bila kot žena srečna. No, ako tega ni bilo, udala se je v voljo Božjo, opravljala dalje nizke službe, in to jo je vtešilo.

Sedaj so pa dekleta bolj učene. Take nizke službe niso več za nje. V mesto vse hiti, iskaje si dobrih pa slabih služeb. Ker pa takih služeb ni kar na izbiranje, morajo zadovoljno biti s slabejimi, kakor doma na kmetih, ali pa gredo v kako tovarno, pri nas tukaj v tovarno za smodke, a nezadovoljnost, napuh v srcu vedno kraljuje. In kaka prihod-

nost jih tukaj čaka. Koliko jih prezgodaj umerje; večina družega ne zná, kakor smodke zavijati — tako namreč pri nas pravijo o takih dekličih — a tudi nima veselja; s pomanjkanjem se [vedno] vojskuje, kaj pa je s tako siroto, kedar se postara?

O tistih, ki grejo v Trst, ali pa ne mara še dalje v Aleksandrijo, raje molčimo, nahaja se, da ktera tu ali tam srečo ulovi, ali večina utone o velikomestni nesnagi.

Kaj pa hočemo reči o dekličih, ki so hodile v više dekliške šole? Te so bile še mnogo bolj olikovane, umejo klasike, razumejo in presojajo umetne izdelke slikarstva, ropotajo po glasoviru, sanjajo o romanah — kratko malo, vse znajo, le delati ne. Ako so se naučile vezljati, šivati in kockati, je že to skupina vsega gospodinstva. Dela, pri katerem je treba telesne moči, ali bi si pomazale obleko ali prenežne ročice, to ne pristuje njihovi izobrazenosti. Tako deklé lovi — moške, ki bi imeli denarja, a takih je malo. In kaj je konec temu? Edinščina — ploh in nestrpljiva črnost, prava pokora vsem domačim.

Nektera išče službe zasebne ali javne. V najnovejših časih postajajo izobrazene ženske učiteljice ali poštne opraviteljice, vendar vse izobrazene ženske ne morejo biti nameščene. Kaj pa potem? Veljá tako, kakor za dečke. Šola naj jih vzgoja za mirno domače življenje, kjer se ne zahteva toliko, za javnost naj bo mož. Naj se ne čisla le vnanji lesk, pohajkovanje in izkazovanje, marveč poglobitno je, da se zadosti stanovskim dolžnostim, da spolni vsako mesto, kamor je ženska poklicana, bodi si tudi v priprostitih opravkih. A ponavljamo, kar smo že rekli, da opominovanje tukaj ne izdá mnogo, ako ni vsa vzgoja po tem vravnana; ako se otroku ne vcepi v srce, da po smrti telesa ne neha vse, da je človek poklican tudi za drugo življenje še po smrti, a da je življenje unkraj groba poglobitna stvar. To bi lahko na dolgo in široko primerjaje staro in novo šolo z ozirom na praktično vrednost izpeljevali, pa to ne spada v ozki okvir časnikarske razprave. Toraj povzemimo kar smo razpravljali še enkrat, ter recimo, da bi naša šola z ozirom na naš čas bolj

imela ozirati se na vzgojo, kakor na podučevanje v učenih predmetih, in to resno, previdno in razumno. — Vemo, da kdor sedaj to trdi, pregreši se hudo zoper pedagogiko, dandanes edino zveličavno, ki pravi: „Veda vas bode oprostila in veda si je sama sebi smoter“. Recimo pa raje: človek stoji na višem stališču, in največa vednost mora biti taka, da človeka ne pahne v nesrečo časno ali večno.

Treba je toraj odpraviti tisto praznovestvo, da omika, ki pa dostokrat ni družega nego belež na razpoklem zidovji, more preurediti vnanje okoliščine, ali pa človeka obvarovati ter stanovitnega storiti, kedar nevihta pride nanj. To zamore le vera storiti, ne svetna omika. Po veri vtrjen značaj človeku pomaga več, kakor največa svetna olika brez vere. S tem pa nikakor nočemo reči, da naj se podučevanje zanemarja. Ne, podučevanje tudi v viših predmetih naj se le goji, saj so razni stanovi na svetu; a poduk naj ne odteguje otrok njihovemu stanu.

Kdor bi površno brez daljnega premisleka prebral sestavek v „Slovenci“ „naš kmet“ in primerjal ga današnjemu „šola in socijalizem“, rekel bi nam: Vi delate zoper šolo, zoper šolsko podučevanje. A temu ni tako; mi le pravimo, da od zgolj šolskega podučevanja se ne more pričakovati zboljšanje naših razmer. Da šola veliko zamore storiti, ako računa z namenom in naravo človeško in dejanskimi razmerami, je pač jasne kot beli dan. Podučevanje se ne sme zanemarjati, zato je človeku um dan; a najboljša šola je tista, ki oboje združuje: poduk in vzgojo, pri tem pa gleda na to, da se doseže določen smoter in glavni namen. Kako in kaj, to je stvar tistih, katerim je šola v prvo, najvišjo skrb izročena. Vzgoja se pač ne dá tako strogo v paragrafi določiti, kakor poduk, a je vendar sila važna, da, najvažnejša za blagor in srečo človeško.

LISTEK.

Žiga Višnjagorski,

prvi avstrijski poslanec na turškem dvoru l. 1528.

Spisal I. Steklasa.

(Dalje.)

Mar li je bil naš Blaž Radošić namenjen za poslanca tudi v Carigrad, ali samo k begu Beligraskemu? ni mogoče razjasniti. Kralj Ferdinand I. je sicer pisal meseca julija begu Chosrevu, naj skrbi za slobodno potovanje poslancu, kterega misli poslati na dvor sultanov v Carigrad. Ravno isto je sporočil tudi velikemu veziru Ibrahimu. Vendar nam ni znano, da bi bil ta poslanec kdaj dospel v glavno mesto turško in tukaj kaj opravil. Zatoraj ni tudi v navodu, ki ga je dal kralj Ferdinand sestaviti, kako se ima poslanec vesti v Carigradu, ime tega prvega poslance navedeno. Na ta način je Ferdinandov navod samo obrazec za prvega poslance, kterega je mislil kralj Ferdinand v Carigrad poslati, da sklene s Solimanom triletno premirje, in da ga nagovori, da ne bi trdnjav, ktere je na

Ogerskem in Hrvaškem si osvojil, dozidaval ali popravljal, da pač ne bi li hotel sultan za denarno odškodbo povrniti kralju Ferdinandu vse trdnjave unkraj Save. Da je oni prvi navod za poslanca bil samo obrazec, dokazuje tudi to, da se v izvešču Hobordančevem, ki je bil spremljevalec Žige Višnjagorskega, po imenu naštevajo vse one trdnjave, ktere je kralj Ferdinand od sultana v navodu prvem samo splošno zahteval.*) Iz tega navoda se more sklepati, da l. 1527 ni bilo Ferdinandovega poslance v Carigradu, pa je zatoraj kralj l. 1528 odpravil novo poslanstvo na turški dvor. Za to važno opravilo pa sta bila odbrana Janez Hobordanac, — ali kakor nekteri pišejo Hobordansky — iz Zlatnika in Žiga iz rodovine Višnjagorske. In to nam je prvo poznato poslanstvo na turški dvor od strani avstrijsanske.

S pooblastilnimi pismi sta stopila naša poslance 9. aprila na turško zemljo pri Brodu na Savi. Več ko 300 lepo oboroženih Turkov jima je prišlo do Turškega Broda naproti. Povsod sta bila slovesno

*) Rad jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Knjiga LVI. Putovanja po balkanskem poluotoku XVI. veka od dr. P. Matkovića. Str. 143.

sprejeta, krasni sprevoji in najokusneje pojedine so jima kratkočasili in lajšali dolgo in težavno tadajno potovanje. Dne 29. maja l. 1528 sta srečno stopila v Carigrad prva poslanca kralja Ferdinanda I., prva avstrijskih vladarjev. Pomenljiv je bil ta dan, pravi Parapat, ker natanko pred 75 leti je isti dan častitljivi Bizanc ugledal Turčina v sveti Sofiji.

Ko sta prišla poslanca v Carigrad, najpoprej se poklonita velikemu veziru Ibrahimu-paši, prvemu svetovalcu sultanovemu in duši vsega obravnavanja. Izročila sta mu bogata darila, da mu tako omečita srce ter ga predobita za-se. Tretji dan pride po nju 40 vitezov, cesarskih dvornikov, in ju pelje k sultanu, dva konjika pa sta držala darila sultanu namenjena. Tri ali štiri ulice, ktere sta prehodila, bile so polne radovednega ljudstva. Prva cesarska vrata so varovali sultanovi vojaki na konjih, vsi oblečeni v volni in škrlatu, med njimi sta bila tudi dva s plahdami pokrita slona. Pri drugih so stražili cesarski gardisti, jež in peš, pri tretjih pa vratarji in več nego 1000 janičarjev, njih načelnik aga med njimi, ter so se lesketali v zlatu, škrlatu in turbanih z zlatom in svilo vstih. Tu poskočita poslance raz konja in pozdravita ago in ostale janičare in to-

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. junija.

Notranje dežele.

V *Pragi* napravili so o binokostnih praznikih redarji z golimi sablami več hrupa, kakor pa je bilo potrebno. Kakor navadno skoraj povsod, bilo je tudi ondi preveliko navdušenje od redarske strani za ohranjenje miru vzrok, da se je taisti še le prav popolnoma pokazal. Iz Nemškega se je tje kaj pripeljalo nekako poltretje sto gostov v narodno česko gledališče; pred kolodvorom zbralo se je bilo kake 3000 mladih ljudi, ki so došli s petjem sprejeli. Redarski nadzornik Polešenski je na svojo roko prepovedal peti: „Kje dom je moj“, za kar menda ni imel nobenega povelja. Ker se posebno mladina ni kaj prida brigala za njegovo prepoved, hotel je nadzornik enega prijeti. Temu so se pa drugi uprli, češ, da zaradi petja ne bo nobenega po ječah vlačil, do sedaj se je pri vsih gledaliških vlakih peti smelo in se bo tudi tukaj. Po naključju je nadzorniku spodletelo in padel je. Ko se zopet pobere, izdere sablo in enako vsem drugim redarjem ukaže, ki so tudi takoj vbojali. To je pa med narodom silno razburjenost napravilo, za kar so jih redarji več prijeli. Druzih izgredov ni bilo in tudi razburjenost se je kmalo polegla. Naj bi ne bilo nepotrebne prepovedi, bi najbrž tudi tega ne bilo.

Za Avstrijo na vsak način sramotilno in škandalozno društvo *nemški „Schulverein“* imelo je te dni na binokostni pondeljek, v Solnogradu svoj veliki shod, kterege je letos tudi vlada počastila s svojim pohodom. Prišel je namreč tje kaj prav nalašč iz tople Solnograški cesarski namestnik grof Thun, čemur se vse tembolj čudi, ker je vse dosedanje „Schulvereinsko“ delovanje le en sam toda jako velik in jako jasen dokaz, da to društvo ni tolikanj šolsko, kakor pa politično-prusjansko. In kako politično?! Svojo ost obrnjeno ima proti Avstriji, kamor pripravljajo Prusom pot! Če ni res, pa naj se kdo oglasi z nasprotnimi dokazi! Toda ker se je enemu ministrov letos na Dunaji zljubilo izreči da „Schulverein“ ni politično društvo, čutil je tudi solnograški cesarski namestnik potrebo, da dokaže s svojo navzočnostjo: „Schulverein“ res ni politično društvo, sicer bi jaz ne šel medenj. Toda kaj nas briga, mi imamo o „Schulvereinu“ že svoje prepričanje, drugi naj si pa mislijo o njem, kar jim drago; le naj se tisto prepričanje nikari ne goji na občno škodo države. Modros ostane modros, naj ga tisti, ki ga ne pozna dobro, tudi stokrat za navadno kačo proglasi.

Svet se res vrti neprestano, tako naravni, tako politični. Kako prevzetni bili so *levičarji* o binokostnih praznikih leta 1879, ko so imeli še nekaj svojih mož v kabinetu. Kako so onda na vse grlo kričali: „Proč s Taaffejem, popolnoma čisto nemške, levičarske barve morajo biti ministri!“ Danes pravijo: „Taaffe naj le ostane, toda odločno narodni ministri naj izstopijo iz njegovega kabineta!“ Odločno narodni ministri? Koliko jih pa imamo? Minister Dunajevski je že tolikrat sijajno dokazal, da je edino le avstrijsk uradnik in drugzega nič. Ministru Pražaku Čehi vedno očitajo, da od kar je postal voditelj pravosodnega ministerstva, se ne briga za Slovane in slovanske ideje. Kje pa je še kak drug minister, s katerim bi se smeli Slovani pobahati? Toda tukaj gré za vse kaj drugzega. Levičarji smatrajo za odločno narodne ministre tiste gospode, kateri imajo še zadosti poštenja v sebi, da preiskujejo in odbijajo nasilstva, ki se Slovanom od nemške strani v mešanih pokrajinah še vedno godé, kljub temu, da ne bi smeli Slovanov na žsteno pritiskati. Med temi je pa v prvi vrsti baron Pražak. Kjer ta mož za kako krivico zvé, jo takoj preiskavati začné in jo navadno s korenino odpravi, zato ga pa levičarji ne morejo! Da levičarji ministra Dunajev-

skega ne morejo, zatoraj ga odločno narodnim prištevajo ter izstop tirjajo, je lahko umljivo. Tako jih še ni kmalo kedo šibal, kakor jih Dunajevski. Vsake uro je pripravljen opoziciji odgovorjati in ji tudi odgovarja, da mora navadno vselej umolkniti. Kaj čuda toraj, da je levičarjem neprilichen ter se poprime vsake še tako neumne pretveze, da vpije po izstopu njegovem iz ministerstva. Naj se le mirno obrnejo ter prespijo — z iztopom odločno-narodnih ministrov se še nič ne muči.

Vnanje države.

Prvo bolgarsko narodno sobranje, obstoječe iz bolgarskih in istočno-rumelijskih zastopnikov, otvoril je knez ob binokostih s sledečim prestolnim govorom: „Po velikih zgodovinskih dogodkih, ki smo jih doživeli, mi je sreča mila, da mi je mogoče pozdraviti prvo narodno sobranje, kterege se vdeležujejo zastopniki bolgarskega naroda to in onstran Balkana. Ne vem, kako bi mogel dostojno izraziti svojo brezmejno zahvalo vrlemu narodu, ki se je dvignil kakor mož na obrambo domovine proti sovražniku, ki je vse žrtvoval, le da reši čast, prostost in nedotakljivost naše zemlje. Za dolžnost si smatram s pomočjo Vašega posredovanja zahvaliti se narodu za hrabre čine vojakov, vseskozi vrednih sinov očetujave, ktera smé pač na nje ponosna biti, kajti z brezprimerno hrabrostjo in zatajevanjem samega sebe zmagovali so sovražnika, kterege so iz naše zemlje v njegovo domačijo zapodili ter ga prisilili, da si je moral mogočnih zaveznikov poiskati, ako se je hotel rešiti. Junaška dela bolgarske armade pridobila so si sočutje celega olikanega sveta; prav ta dela spravila so si s poti zapreke in težkoče, in prav njim se nam je zahvaliti, da se nam izpolni, česar smo na podlagi pravice, že toliko časa želeli. Danes tudi z velikim veseljem priznavamo, da je dolgo pričakovana in odkritosrčno zaželjena unija že dovršena. V dokaz tega pečalo se bode danes skupno narodno sobranje z vprašanjem in zadevami, ki se dotikajo koristi skupne naše države, ter jih bode po svoji previdnosti reševalo. Vojna, iz ktere smo se z božjo pomočjo zmagovalni povrnili, odprla nam je novo življenje, ter nam je odkazala častno mesto med sosednjimi balkanskimi državami. Taka vojska narode povišuje, ker jim daje zaupanje v lastno moč in pa nado na sijajno bodočnost. Po drugi strani nas je pa v financiijnem oziru zdatno oslabela, ter nam je naložila novih bremen in novih potrebščin, za ktere nam bo skrbeti. V tem smislu predložila Vam bode vlada načrte postav v presojo in potrdilo. Prepričan sem, da jih bote izvrševali s potrebno pazljivostjo in da bote s svojo modrostjo vladi na pomoč prišli. S tem proglašam, da je zasedanje otvorjeno.“ Vsa slovesnost je bila velikanska. Vdeležil se je tudi diplomatski kor. Ko je senat prišel, kakor tudi pri njegovem obhodu, pozdravljali so kneza najtopleje. Novi poslanci prisegli so zvestobo ustavi in knezu. Odgovor na prestolni govor sestavila bode komisija za to izvoljena. Prav res, častitati se mora, da so Bolgari konečno dosegli, za kar so se tako pogumno borili — narodno združenje!

V *pruski gospodski zbornici* je pretekli petek knez Ferdinand Radzivil govoril zoper poljski dokladni kredit. On je obžaloval, da se prepovedujejo poljska akademična društva, in je rekel, da vlada brutalno ravná s Poljaki, posebno so pa viši uradniki smrtni sovražniki Poljakom. Minister Gosler je odgovarjal in dokazoval, da so imenovana društva politična. Dokladni kredit se je potem privolil.

Na *Belgijskem* so pretekle praznike imeli delavci shode. Bali so se izgredov, potrebno vkrenili, vendar v Bruselji se javni mir ni kalil.

Grof Pariški pogovarjal se je nedavno več časa z dopisnikom „Timesovim“, kateri ga je vprašal, kam da se misli grof obrniti, ako ga vlada iz do-

mače zemlje izžene. „Nisem se še odločil, pravi grof Pariški, prej ko ne, pojdem na Angleško. Iz Angleškega mi namreč tolikanj dokazov splošnega sočutja dohaja in pisma jako ginljive vsebine dobivam od ljudi, katerih niti ne poznam ne, da bi mi bilo v resnici težko si drugzega zavetišča iskati. Na Nemško ne morem. V Avstriji bi bil predaleč od preljube francoske domačije. Iz lastne skušnje vem, kako sredotočje inteligence je ravno London in to me tje kaj vleče. Mislim sem tudi na Švico, toda tje kaj lahko še pozneje grem. Nikjer se ne mislim stalno naseliti; kajti nisem se zgubil upanja, da se bodem smel v domovino povrniti. Naj tudi ta vlada ostane, vendar ne morem verjeti, da bode preganjanje večno trajalo in da na Francoskem za Francoze ne bi bilo več prostora. Prav zaradi tega se ne mislim nikjer stalno naseliti. Šel bom po svetu in mislil si bom, da popotujem. Imel bodem razne prizore, upanje ostane mi pa le eno. Govorilo se je, da se bodem le silil umaknil in da se na navadno povelje niti oziral ne bom. To ni res. Znani ste mi le dve poti. Če bi se bilo pred 300 leti kakemu princu moje vrste kaj takega primerilo, bi bil umoril osebo, ktera bi mu bila tako povelje izročila, s svojimi prijatelji pričel bi bil pa meščansko vojsko proti nasprotnikom. Te dandanes ni več umestno, kakor tudi se z mojimi načeli ne strinja. Pokoril se bodem postavi; to sem dolžan domovini, kjer se zaničevanje postav že le preveč uči. Prav zaradi tega me tudi ne bo noč vzela. Odpotoval bodem javno. Dobro poznam svoje prijatelje, da se bodo ob moji ločitvi mirno zadržali, kakor se spodobi, ako gré prijateljska družina v prognanstvo. Presrčno bom stiskal podane mi prijateljske roke, želim si pa, da vse tiho ostane brez hrusca in trušca.“ Možu se vidi, da je v resnici kraljeve krvi potomec, ki gledé tolikošnje krivice, ki se mu godi, tako krščansko zatajuje samega sebe in svoje strasti brzda. Brez čutil tudi grof Pariški ni, toda ne pusti jih na površje.

V Gladstonovem oklicu do volilcev *Angleže* najbolj peče, da je rekel, Angleška mora poravnati krivico, storjeno irskemu narodu. Ni je stvari, da bi Angleža, ki se malo meni za trpljenje drugih narodov, huje zablela, kakor očitane prvega ministra, ko pravi narodu: „Krivico si naredil!“ Za to pa lahko razumemo, da je časopisje glavnega mesta, ki spada po večem k tako imenovani konservativni stranki, toliko razburjeno. A po tihih selih se bode ta glas toliko bolj na široko razlegal in pri narodu odmeval. Gladstone je menda pravo zadel, ko toplo priporoča avtonomijo tako, ki ne bode odpravila unije, ampak, ki le prenareja „Homerule“. Ako bode mogel Angležem povedati, da imajo poravnati staro krivico, potem je upanje, da predere s predlogom.

Izvirni dopisi.

Iz *Smednika*, 14. junija. Pretečeni teden, v četrtek, imeli smo pri nas birmovanje in cerkveno vizitacijo. Pripeljali so se mil. knezo-škof v sredo zvečer iz Cerkelj. Spremljevala sta jih vis. čast. g. dekan iz Kranja in č. g. kaplan Mervec. Do meje proti Zapogam so jim šli nasproti g. baron Lazarini, g. župan Anton Burger z drugimi srenjskimi odborniki. Pod slavolokom na meji pozdravil je mil. vladiko gospod baron, ter v imenu srenje izrazil veselje in hvaležnost, da so se k nam potrudili.

Pri slavoloku pred cerkvijo bila je raznovrstna šolska mladina. Tam pričakovala sta mil. knezoškofa domača duhovna z g. učiteljem. Prvi pozdrav govoril je č. g. župnik, potem g. učitelj v imenu

lihtere, plemiče izrejene na dvoru sultanovem. Zdajci stopijo pred nju trije paše, namreč veliki vezir Ibrahim, Ajas in Cassom beglerbeg ali opravitelj opravkov, za njimi pa Čaus-paša, prvi vojni učenik in Čapiči-aga, učitelj vratarjev, držeča v rokah srebrni palici. Imenovani veljaki peljejo poslanca v dvorano, kateri so strop podpirali štirje marmelnasti stebri in ki je bila pregrnjena s tapetami in preprogami. Nanj sedejo prvi trije paše, njim nasproti poslanca. Velikemu veziru na levi je bil Sech, starešina turških duhovnikov, star mož z dolgo brado, poleg njega Lešeršadija, dvorni sodnik, Cassom-paši na desni pa Hussein Célebi, tefterdar imenovan ali po naše kancelar, zraven njega dva tajnika s papirjem in črnolom, da sta zapisovala govore. V drugem pregrajenem oddelku dvoraninem je sedelo nad 20 svetovalcev. Vsakemu izmed njih sta dva služabnika podajala dve usnati posodi, iz katerih so pili, menda — dostavlja Hobordanac v poročilu svojem — da ne bi pri zasliševanju poginili gnjusa ali žeje. Nad pašami je bilo omreženo okence, za katerim je sultan poslušal poročnika kraljeva, misleč, da ga nihče ne vidi.

Ko vsi potihnejo, spragovori prvi Ibrahim,

vprašaje poslanca, kedaj sta odrinila od svojega gospoda, kje sta ga zapustila, kako potovala in ali sta imela dovolj živeža? Odgovorita, da sta bila povsod prav dobro sprejeta, kakor se spodobi tako mogočnemu vladarju, da sta bila poldrugi mesec na potu. Poslanca pa sta bila vsled sijajnega sprejema ohrabrena, ali tudi preslepljena, ter sta se začela odločno ali tudi drzno ponašati, kar je njima pa kasneje škodovalo. Kajti ko izustita, da sta pri Ostrogonu stopila na ogersko zemljo, presekal je jima Ibrahim besedo, kakor se nista nadjala, rekoč: „Ostrogon ni niti nemšk, niti ogersk. Odkar je kralj Ljudovik II. padel v boju zoper mogočnega cesarja turškega, ne poznajo nobenega kralja ogerskega. Kaj ne vesta, da je vse, kar je kopito konja sultanovega kdaj zaseglo, vse to sultanovo. Kako je mogel toraj vaju vajin kralj s to namero semkaj poslati, da skleneta mir in prijateljstvo, ako drži Budo in ostala mesta v svoji oblasti, saj jih je osvojil sultan s svojim orožjem.“ Poslanca na to srdito odvrneta: „Vedite, da prideva od kralja Ogorske, Česke, Dalmacije, Hrvaške, Slavonije, Srbije, Galicije itd. Vsem tem kraljestvom je najin kralj od Boga postavljeni gospod.“ Posmehovaje se, ju je poslušal ošabni ve-

liki vezir, ter ju še nadlegoval z dolgo vrsto vsakoršnih vprašanj, katerim je vrli Hobordanac dobro odgovarjal.

Naposled stopijo v sultanovo stanico. Omenjeni paše koračijo v poprejšnjem redu naprej, na pragu pa vratarji sprejamejo iz rok poslančevih služabnikov darila in jih nosijo sem ter tje, da jih sleherni lahko ogleduje. Na migljaj položijo darove na pogrnjeno klop, da tudi sultan vidi, kaj mu je namenjeno. Prvi trije prej imenovani paše pozdravijo padišaha, potem stopijo na stran, Čapiči in Čaus paša pa peljata poslanca v izbo in ostaneta pri durih. Sultan je sedel, desnica mu je bila na kolenu, leva pa visela poleg leve strani. Osorno je pogledoval poslanca. Spodobno se mu poklonita. Ibrahim in Cassom paša primeta sedaj poslanca vsak za eno roko in peljata najprej Hobordanca, potem Višnjagorskega pred sultana, da mu roko poljubita, potem stopita na pripravljeni kraj, kjer je čakal tolmač. Hobordanac je začel sedaj pozdravljati sultana v imenu kraljevem. Ker je pa tolmač začel po svoje tolmačiti, uprl se je in tirjal, da od besede do besede to pové, kar on narekva. Veliki vezir mu pritrdi in tolmač uboga. Konec ogovora vpraša Ibra-

šolske mladine in na to podá baronica Lazarinijeva s primernim pozdravom lepo izdelan šopek, ter prosi za vse sv. blagoslova. Za tem bil je spreved v cerkev in blagoslov z Najsvetejšim.

Drugi dan pričelo se je opravilo ob določeni uri s sv. mašo. Na to bil je govor, v katerem so mil. knezo-škof prav iskreno priporočali češčenje presv. Srca Jezusovega, kteremu je posebno ta mesec posvečen.

Po pridigi bilo je birmovanje. Birmancev bilo je primeroma malo, le nekaj nad dve sto, ker pri nas ni daleč do Ljubljane, toraj mnogo otrok peljejo vsako leto sproti k sv. birmi v Ljubljano. Vse se je vršilo v najlepšem redu. Dasiravno delavnik, bil je vendar za vso faro kakor zapovedan praznik in cerkev med sv. opravilom napolnjena.

Duhovnov sešlo se je 18. Prišel se je poklonit mil. knezo-škofu tudi g. c. kr. okrajni glavar iz Kranja. Pri obedu bilo je navzočih 24 oseb, kjer so se vrstile običajne napitnice. Ob petih odpeljali so se mil. škof proti Repnjam, kjer so obiskali zavod šolskih sester.

S tem dnevom bilo je končano birmovanje v Kranjski dekaniji. Pač lahko so se prepričali prevzvišeni vladika, da jim povsod bijejo vdana srca in da jih v resnici spoštujejo kot svojega od Boga poslanega višjega pastirja.

Naj bi le tudi milosti sv. Duha razlite nad birmance in spodbudljive besede višjega pastirja, kakor rodovitno seme padle v sprejemljiva srca, ter obrodile blagodejen sad za čas in večnost!

Iz Semiča, 15. junija. († g. Janez Schiller). Na binkoštno soboto 12. t. m. popoldne izročili smo hladnemu grobu truplo predragega, veliko prezdodaj nam umrlega nadučitelja gosp. J. Schillerja Tisto sredo popred je še ves dan podučeval, da si je tožil da ga glava boli. Drugi dan mu sicer odleže, a previdnost božja ga nam nanagloma odvzame, ker proti 1/2 9. uri zvečer že sklene svoje zares lepo življenje. V g. Schillerju zgubili smo v vsakem oziru blagega moža, kterega ne bode lahko kdo v vseh strokah, ktere je ranjki zajemal, nadomestoval; njega ne bo pogrešala samo prežalostna obitelj njegova ampak cela občina, cela fara, vsi žalujemo in njegovo zgubo bitko objokujemo. V vsaki zadevi obračali so se Semičani zaupljivo na gosp. Schillerja, kteri jim je vselej z največjo prijaznostjo postregel, zato ga ni bilo človeka, kterega ne bi bila žalostna vest o prerani smerti njegovi globoko presunila, ne-kteri bi rekel ne bil: škoda zanj! Bog mu daj nebesa! Bil je pokojni ves vnet za šolo in požrtvalen za srenjo; ljubljen od učencev, spoštovan od faranov, dragi prijatelj duhovščine domače in verlo čisljan tudi duhovskih kakor svetnih sosedov.

Da so resnične te besede, pričal je njegov pogreb, kteri, dasi priprost, je bil vendar v resnici veličasten. Vse je vrelo od blizo in daleč, da bi zadnjo čast njemu skazalo, kterega je tolikanj čislalo, ter se od predragega Janeza poslovilo. Mnogobrojno število faranov in šolska mladina, kteri je skozi 11 let vedno ljubeznjiv oče in voditelj bil, pošiljala je svoje goreče: Bog plačaj! proti nebesom za njim. Mnogo odlične gospode iz Črnomlja in Metlike z okrajnim glavarjem ga je k zadnjemu počitku spremilo: vsi učitelji iz domačega, razun enega

in tudi trije iz sosednjega okraja, skazali so svojemu nepozabljivemu tovarišu zadnjo čast.

Srce pretresljivo je bil jok prežalostne soproje in njenih otrok, ko preč. g. dekan Aleš z domačo duhovščino — domačo in štirimi zunanji gospodi — stopi pred krsto in opravi dotične molitve. Po opravljenih molitvah zapojó pevcí: „Nad zvezdami.“ Ni ga bilo, da bi ne bil imel solznih oči, in milo je bilo slišati vsakemu ihtenje šolskih otrok. Med tužnim zvonjenjem pomika se žalostni spreved proti sv. Duhu, kjer je farno pokopališče. Po dovršenih molitvah in obredih zapojó pevcí drugo pesem: „Blagor mu“, potem pa se podamo k grobu, ki je že čakal, da prejme v svoje naročje blagega Janeza. Tu Vam ne morem popisati žalosti in glasnega joka navzočih, zlasti pa šolskih otrok. Redkokrat sem videl otroka po lastnem ojetu tako jokati, kakor so tu revni otroci jokali za dobrim svojim učnikom. Zapeli so pevcí tretjo pesem: „Jamica tiha“ — in žalostni smo se razšli.

Bog povrni pokojnemu njegov trud in ljubezen do mladine, s katero si je postavil med Semičani večni spomin. Bog nam daj pa tudi skoraj njemu vrednega naslednika!

Z Dolenjskega, 14. junija. Kdor bo imel priliko voziti se od Ljubljane proti Toplicam, mi bo brez dvoma pritrtil, kar Vam pišem. O veliki cesti ne rečem ničesar, ta je še, kakor mora biti, a z malo grosupeljsko-krško cesto je pa vse drugače. Ta Vam je koj od začetka pa nekako do Zagradca vstric žaline vzor slabih cest. Dalje do Krke je jako lepa, ali ko se spoji z ono, ki pride doli do Kočevja, je taka, da bi človek kmalo z voza ušel — vozniku. Najprej luže, podobne malemu jezeru, potem klanec kakor hrbet kakega živinčeta, nato pa z ogromnimi kamni posuta cesta. To je vse kakor nalašč za bolnike, ki se vozijo v Toplice zdravja iskat. Kdor ima trde ude, se mu morajo žetú zmečati, ker je cesta v istini taka, da si mora človek rahlih kostij prav dobro suknjo zapeti, da mu tod ne izpadejo rebra iz prs. Če se ne motim, bral sem že v jeseni tožbo o tej cesti, potem pa tudi zagovor. In po pravici Vam povem, jaz bi prvega dopisnika trikrat pohvalil, preden drugega — nobenkrat. Ker sem čul, da bodo zdaj iznova posipali cesto, naj bi jo vendar posuli, kakor se posiplje cesta. Tega pa ne tirjam od revnega kmeta, ampak od oblasti, ki je cesto razširila, pa ne posula tako, da bi bila v sredi napeta. Zdaj bodo morali kmeta siliti, da bi se pokoril za njihove grehe, ali s tem bodo mu delali krivico in pokazali, da ne znajo gospodariti po cestah. Ali je li to dobro gospodarstvo, če se oddajajo dela po cestah po nizki ceni, potlej pa je treba leto za letom popravljati? Ko sem se peljal ob drugi priliki od Gabrovčice proti Zatičini, videl sem — kar je hvale vredno — znižan klanec, zapazil pa tudi, da delo ni vredno piškavega oreha. „Škarpa“ Vam je iz drobcev tako rahlo zložena, da „kantoni“, ki bi morali varovati, da vozovi ne zahajo pod škarpo, sami cepajo pod cesto. Da bo cesta ostala cesta, treba bo precejšnje poprave. Prav tako je tudi v Gorenji vasi in na Mrzlem polji. Ker vem, da se bojite za prostor, naj to zadostuje.

prepri in ni mogoče misliti na dobro sredstvo. Značajno za tačasno turško politiko je čitati v Hobordančevem poročilu, kako se je ošabni Ibrahim po lisičje posmehoval kralju Ferdinandu in poročnikoma njegovima. Ko sta mu namreč naštel trdnjave, ki jih tirja od sultana med drugimi: Bili grad, Šabac, Slankamen, Varadin, Severin, Oršavo, Novigrad, Banjaluko, Skadar, Udbino, Jajce, Ostrevico, Jug, Rudnik, Račo, Zvečaj in še mnogo drugih manjih pomejnih trdnjav v Sremu in Bosni, kar so jih Turci v najnovjšem času osvojili si, vprašal je veliki vezir zbadljivo: „Čuda, da ne zahteva še Carigrada?“ „Carigrad ne spada k njegovi državi, pa ga tudi ne zahteva“, odgovori osorno Hobordanac. „Vendar pa je Ferdinand voljen dati za povrnjena mesta primerno odškodnino.“ To pa je uvredilo Ibrahima. „Rad verjamem“, pravi on, da ima vajin gospodar dovolj denarja, s kojim bi mogel sultana za povrnitev trdnjav zadovoljiti; ali kaj ga drži za takošnega siromaka, da bi moral trdnjave, ktere je s svojim orožjem osvojil, za denar povračevati?“

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Velika skupščina) družbe sv. Cirila in Metoda bo na praznik teh dveh njenih patronov 5. julija t. l. Ob desetih dopoldne bo v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani v kapelici, sv. Cirilu in Metodu posvečeni, slovesna sv. maša. Potem bo ob enajstih zborovanje v „Čitalnici“. — Dnevni red: 1. Poročilo osnovnega odbora o sedanjem družbenem stanju; 2. račun o prejetih novcih; 3. volitev družbenega vodstva, nadzornišstva in razsodništva ter 4. razgovor o podružničnih nasvetih. — Vabijo se toraj vsi, ki imajo na veliki skupščini posvetovalno in glasovalno pravico, to so: pokrovitelji, zastopniki od podružnic in udje družbenega vodstva, za zdaj osnovnega odbora, k obilni udeležbi. Podružnični zastopniki smejo tudi namesto sebe pooblaščenca izmed družbenikov poslati. Ob enem se ustanovljene podružnice opominjajo, če ktera še nima stanovitnega (definitivnega) načelnništva, da ga nemudoma izvoli ter si potem tudi zastopnika za veliko skupščino izbere ter oboje precej družbenemu vodstvu (osnovnemu odboru) v Ljubljani naznani. Na vsakih 50 družbenikov je 1 zastopnik.

Osnovni odbor družbe sv. Cirila in Metoda.

(Stoletnica) bode se obhajala 20. t. m. s sv. mašo v deželni bolnišnici. 19. junija 1786 namreč prestrojilo se je samostansko poslopje Avgustincev v bolnišnico. Oskrbljevali so to bolnišnico od začetka usmiljeni bratje in sicer do leta 1811. Zadnji prijor usmiljenih bratov je bil naš domači Faustus Gradišek, tisti izvrstni mož, kterega delovanje smo v „Slovencu“ v listeku (št. 61 do 67 in 77 do 80 leta 1885) obširno popisano čitali. Leta 1811 pa so Francozje usmiljene brate pregnali ter bolnišnico izročili svetnim strežnikom in svetnemu oskrbovanju. Leta 1818 bila je ta bolnišnica imenovana kot lokalna mestna in leta 1849 pa proglašena je bila kot deželni zavod. Prezel jo je pa deželni odbor v svojo last in oskrbovanje 31. januarja 1862 ter povikšal in razširil tako, da ima zdaj dežela bolnišnico z eno podružnico; blaznico z eno podružnico in porodnišnico, v kterih se oskrbuje blizo 5000 oseb čez leto.

(Za društveno hišo katoliških rokodelskih pomočnikov) podaril je mil. stolni prošt gosp. Josip Zupan 50 gold.

(Slikarska dela) v cerkvi sv. Jakoba tukaj v presbiteriji in v ladiji pričel je sedaj domači umetnik g. Jurij Šubic, ki se je v nedeljo iz Pariza semkaj povrnil.

(Toča) pobila je v Istri okoli Draguča po več občinah do čistega vse. Utrgal se je namreč oblak in toča, debela kakor jajca, vsula se je iz tistega. Strnena žetev je popolnoma vničena in celó drevje je ogolila. Zavarovan menda nobeden ni bil.

(Treščilo je) na binkoštni ponedeljek v romarsko cerkev sv. Antona na Pohorji. Strela je ubila staro ženico, omotila je 7 družih oseb in je sploh grozen strah med ljudmi napravila.

(Tombola s petjem) na korist napravi orgelj za cerkev sv. Nikolaja v Litiji bode 4. julija pri gospodu Janezu Jeretin-u. Pričetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Program) o delitvi premij v denarji in priznanskih diplom za kobile in žebice, ktera se bode vršila na Kranjskem leta 1886. Na Kranjskem se bode za leto 1886 vršila delitev državnih premij v srebernih svetinjah, kakor tudi delitev priznanskih diplom: a) za kobile z žrebetom, b) za mlade, to je, 3- do 4letne kobile, c) za 1- in 2letne žebice v naslednjih petih konkurznih postajah, ki so imenovane spodaj: — V Radovljici za politični okraj Radovljica 1. septembra; — v Kranji za politična okraja: Kranj in Kamnik 2. septembra; — v Ribnici za politični okraj: Kočevje 4. septembra; — na Vrhniki za politične okraje: Litija, Ljubljanska okolica, Logatec, Postojna in mesto Ljubljana 6. sept. — v Št. Jerneji za politične okraje: Krško, Rudolfovo in Črnomelj 9. sept. — V vsaki konkurzni postaji se začne delitev premij imenovane dni ob 9. uri dopoldne. — Za delitev premij veljajo sledeče uredbe, uravnane po pravilih, v tem oziru veljavnih, s privolitvijo c. kr. ministerstva za poljedelstvo z ozirom na posebne razmere te dežele. — Kobilam z žrebetom, mladim kobilam in žebicam, ki smejo za premije prositi, delilo se bode v vsaki konkurzni postaji od premijske komisije: a) kobilam z žrebetom, ki še sesa, eno darilo po 40 gld., eno darilo po 25 gld., v Kranji in v Radovljici eno darilo, v

him prevzetno, kako se predrzne njun kralj imenovati se najmogočnejšega in sicer pred obličjem turškega cara, čegar varstvu se priporočajo vsi drugi krščanski vladarji ter prosijo pri njem pomoči? Ko je Hobordanac dokazal, da navedeni kralj francoski in poljski, papež, Benečani in vojvoda erdeljski niso najmogočnejši vladarji, in ko je povdarjal, da njegov kralj želi le prijateljstva s turškim cesarjem, in ako tega ne doseže, da si bode vedel drugače pomagati, reče konečno Ibrahim, da ima sultan važneje opravke, ne more se toraj dalje z njima muditi. Naznanil jima bode uro, da razložita svoje želje. Zaslišanje je bilo pri kraji, 300 konjnikov je dalo našima poslancema časten spreved v prenočišče.

V poznejših razgovorih je zahteval Ibrahim, da se brezpogojno proda sultanu vsa Ogerska; to je prvi pogoj, ako hoče kralj sploh imeti mir in prijateljstvo s Turki.

Poslanca pa sta trdila, da mora sultan najpoprej vsa na Ogerskem osvojena mesta Ferdinandu povrniti, kajti nista prišla semkaj razpravljati o kakošni kratkotrajni zvezi na dva ali tri leta, nego da skleneta trajen in čvrst mir. To se more zgoditi pa le na ta način, ker drugače ne morejo prenehati

ostalnih konkurznih postajah 2 darili po 20 gl., in naposled po vseh postajah po eno darilo po 15 gl., in dve srebrni svetinji; b) mladim kobilam eno darilo po 30 gl., eno darilo po 20 gl., eno darilo 15 gl., potem 2 srebrni svetinji; c) mladim kobilam v sv. Jarneji štiri darila po 10 gl. in 2 srebrni svetinji, v vseh drugih postajah pa po tri darila v znesku 10 gl. in dve srebrni svetinji. Skupaj 1045 gl. in 30 srebrnih svetinj. — Posestniki triletnih za pleme sposobnih žebcev se pozivajo, naj jih o priliki premiranja pripeljejo pred komisijo v ta namen, da se popišejo, ker bi se utegnili pozneje kupiti. — Premijska komisija ima tudi pravico vis. c. kr. ministerstvu za poljedelstvo nasvetovati dopuščene privatne žebce za podporo. — Vsak, kateremu se je za izrejenega konja prisodila premija, mora podpisati reverz, v katerem se zaveže, da tega konja po delitvi premij obdrži še eno leto, in da povrne prejeto premijo v denarjih brez vsakega ugovora, če ne bi ostal pri tem mož-beseda.

(Banka „Slavija“) poslala nam je ravnokar svoje poslovno poročilo za leto 1885. Istemu posnemamo, da je imela dne 31. decembra preteklega leta 201.731 členov in 6,410.570 gl. 61 kr. imetka. Njene rezervne in poroštvene zaklade znašale so 6,584.646 gl. 08 kr. Dobička bilo je 228.475 gl. 99 kr. Od tega dobička naklonilo se je raznim narodnim zavodom českim in slovenskim 3000 gl. podpore, 7000 gl. določilo se je za napravo posebne zaklade za kurzne razlike, ostanek pa razdelil med društvenike. — Skupni dohodki lanskega leta znašali so 2,030.294 gl. 21 kr. — Iz tega kratkega posnetka obširnega poročila je razvidno, kako sijajno napreduje banka „Slavija“. Postala je že največji slovanski denarni zavod v naši državi. Upamo, da bode ta napredek trajen in da nam uspešni razvoj „Slavije“ dokazuje, da bode za nas „Slovane“ tudi v političnih ozirih nastali kmalu veselejši časi. — Naj nam bode konečno dovoljeno še v dokaz tega, kako „Slavija“ vrši postavljeno si nalogo, omeniti, da je ves čas svojega obstoja — torej od leta 1868 do konca leta 1885 — izplačala za škode že ogromno svoto 10,593.818 gl. 57 kr.

(Novi altar), kterega je pretekli teden postavil v Marijanščini kapeli podobar g. Janez Vurnik, znani Radoliški umetnik, zasluži v resnici pohvalne omenitve. Stavljen slogu kapelice primerno v nekoliko bogatejši renaissanci (kakoršna je bila okoli l. 1600 v navadi) se odlikuje po lepi razstavi, okusni intarzijaturni posnemi, previdno razdeljenem zlatenji, lepih ornamentih ter sploh (kakor je pri Vurniku navada) natančnim izdelovanji. Da se je tudi na liturgične zadeve oziralo gledé menze, dispozicije tabernakelna itd., se samo ob sebi razume; in smelo trdimo, da se o tem obziru smé ta altar imenovati vzoren. Hvalijo ga toraj veščaki, pa tudi drugi priznavajo, da se je tukaj s skromnimi sredstvi napravilo kaj nenavadno lepega. Lesen altar in le rujavo lakiran (se vé da v mnogih stopinjah) pa temen ornament na zlatem polji: in vendar kolika lepota! In altarna podoba v takem okvirji, kolika krasota! — Naj bo tukaj še omenjeno, da ravno ta umetnik je tudi o letošnji Veliki noči postavil ravno tam prelepo priznico enakega sloga; oboje za prav nizko ceno.

(C. kr. poštni asistentje) gg. J. Hočevnar, A. Vavpotič, Gregor Jereb in pl. Bombardi telegrafskega odseka v Trstu postali so oficijali. Dalje so imenovani: Poštni oficijal Emanuel Hubert, poštnim kontrolorjem v Gorici; poštni oficijal Val. Klavžar, poštnim blagajnikom v Gorici; poštni oficijal Edmund Bunte, Aleksander Laube, Jul. Unger pl. Löwenberg, Guido pl. Wimmer, Rudolf Fuchs in Matija Šorli, poštnim kontrolorjem v Trstu; poštni oficijal Ivan Vidoz, kontrolorjem pri glavni poštni blagajnici v Trstu, in poštni oficijal Hugo Hohn, poštnim kontrolorjem v Ljubljani.

(Za kolero) umrl je v Trstu delavec Müller. Mrtvaški pregled njegovega trupla je dokazal, da je umrl res za azijsko kolero. To je v teku tega meseca četrta uradno priznana žrtev. Gledé tega je hrvaška vlada za vse, kar iz Trsta v hrvaške luke dojde, podvrgla sedemdnevnu opazovanju, kar ji bo izvestno vsakdo le odobral. — Iz prijateljskega pisma smo ravnokar zvedeli, da kolera v Trstu že huje pobira svoje žrtve, kakor pa to vladni krogi priznavajo. Vsak dan povprečno menda že 4 za njo umrjo in prav zarad tega ondašnji abiturijentje letos niti mature ne bodo delali, ker se bodo šole pred časom

zaprle. Zabavnim vlakom iz Laškega je naše c. kr. trgovinsko ministerstvo prehod v našo državo prepovedalo in to zarad tega, da bi ne zanesli kolere semkaj.

(Gledé odprave Tržaške proste luke) sklenil je Tržaški magistrat obema zbornicama državnega zbora poslati spomenico, v kateri prosi, da bi se stoletna pravica proste luke ne odpravila. Če pa že ni drugače, naj se pa prosta luka letedaj odpravi, če se bo Rudolfova železnica naravnost s Trstom zvezala, poleg te pa tudi še železnica čez Ture zgradila. Prav v tisti spomenici izražene so tudi sledeče želje: Pohišnina naj se v Trstu spravi v soglasje s položajem, v katerem se večina sedanjih hišnih posestnikov nahaja. Za nektero po imenih našeto blago, ki po morji v Trst prihaja, naj se vpelje diferencialna carina. Trgovski mornarici naj se v kratkem zboljša nepovoljni položaj, kakor je bilo to v enakih sklenjenih. Vožnje v pomorski trgovini naj se raztegnejo proti zapadu, v Ameriko naj se pa nove vožnje pričnó. Dalje naj bi se napravila postava, kakor jo imajo na Ogerskem, ktera uova podjetja na trgovinskem in obrtniškem polji pospešuje. Carina naj bi se povračala na vsako tako surovo blago, ktero se še le v Trstu v razne reči podela, ktere se potem v ptuje kraje vozijo.

Telegrami.

Celovec, 16. junija. Vlada je vkrenila, da bode moral vsak iz Italije došli zarad kolere tri dni v opazovanju ostati.

Belgrad, 16. junija. Vladika Jurij Strossmayer došel je danes zjutraj semkaj na birmovanje tukajšnjih katolikov. Dopoldne sprejel ga je kraj v audijenci. Kosil je pri avstrijskem poslaniku grofu Khevenhüllerju, ki je njemu na čast dal veliko kosilo napraviti. Strossmayer se še danes domu vrne.

Umrli so:

14. junija. Janez Erzar, delavec 21 let, jetika. — Ana Bauman, zasebnica, 56 let, vsled telesnega poškodovanja. — Marija Cavazzani, zasobnega uradnika žena, 42 let, sv. Petra cesta št. 42, jetika.

15. junija. Janez Wagner, pekoveškega pomočnika sin, 6½ mes., Poljanska cesta št. 13, jetika. — Rozalija Hieclberger, črevljarna hči, 2 leti, Poljanska cesta št. 18, davica.

16. junija. Jovana Černagoj, delavka, 24 let, Krakovski nasip 4, razkrojenje krvi.

V bolnišnicah:

14. junija. Polona Habjan, krojačeva žena, 37 let. — Marija Kovač, delavka, 28 let,

15. junija. Ana Petje, delavka, 18 let, vsi trije na jetiki.

Tuji.

15. junija.

Pri **Malicu**: Alojzij Bamberg, potovalec, iz Berolina. Janez Lienhard, potovalec, z Dunaja. — Karolina Daun, zasebnica, z Dunaja. — Paulin in Richter, potovalec, z Dunaja. — H. Biehler, trgovec, iz Budapešte. — Dr. Otto Vallentseag, zasebnik, iz Ljubljane.

Pri **Stonu**: Eduard Sturm, c. svetnik, z družino, z Dunaja. — Anton Kottenbach, zasebnik, z Dunaja. — Frid. Edelmann, potovalec, z Dunaja. — Anton Haynal, zasebnik, z družino, iz Ogerskega. — Nanela in Helena Kell, soprog trgovec, iz Zagreba. — N. Schluzenkauf, s soprogo, iz Beljaka. — Jožef Kratochwill, gozdar, iz Zrinjsama. — Barbara Kutscherauer, posestnica, iz Dvorišta. — Matilda Waczulik, zdravnikova soproga, iz W. Landsberga. — Ana Balc, posestnikova soproga, iz Šmarja. — Lakofnag, Gradlišk, Lach in Gaberscheck, zasebniki, iz Vranskega. — M. Schiwitz, inženir, z družino, iz Trsta. — Janez Conigliaro, zasebnik, iz Trsta.

Pri **Tavčarji**: Alojz Wagmann, zasebnik, iz Regensburga. — Mihael Huber, zasebnik, iz Walsburga. — Sigmund Edel, zasebnik, iz Munderkurgena. — A. Haurss, župnik, iz Badena. — W. Roje, zasebnik, iz Leydena. — Richard Schabath, s soprogo, iz Trsta. — Franc Gruden, posestnik, iz Velikih Lašč.

Pri **Južnem kolodvoru**: Henrik Pietschmann, zasebnik, z Dunaja. — Zaharias Rolli, potovalec, z Dunaja. — C. Glautschnigg, zasebnik, s soprogo, iz Schwarzenbacha.

Pri **Avstrijskem caru**: Izidor Grum, uradnik, iz Trebinja. — Beti Mejaški, zasebnica, iz Reke. — Leopold Požar, zasebnik, iz Vipave. — Franč Šiška, kovač, iz Tržiča. — Franc Žagar, župnik, iz Litije.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

17. junija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 25 kr.
Srebrna " 5% " 100 " (s 16% davka)	85 " 70 "
4% avstr. zlatna renta, davka prosta	116 " 85 "
Papirna renta, davka prosta	102 " — "
Akcije avstr.-ogerske banke	879 " — "
Kreditne akcije	281 " 90 "
London	126 " 15 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " — 1/2 "
Ces. cekini	5 " 94 "
Nemške marke	61 " 90 "

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		732.56	+12.8	sl. svzh.	dež	
16. 2. u. pop.		733.54	+18.2	sl. vzh.	sk. jasno	18.00
9. u. zveč.		733.37	+14.4	sl. vzh.	oblačno	dež

Zjutraj in dopoldne dež z malimi presledki; popoldne jasno zvečer oblačno. Srednja temperatura 15.1°, za 3.3° nad normalom.

Svarilo!

Prečastiti slovenski duhovščini.

V najnovejšem času klati se meni neznana oseba predstavljajoč se za mojega agenta okoli prečastite duhovščine in naročila na molitvenike, sv. podobice itd. nabira, pri katerih zahteva predplačo proti potrdilu glasečemu se na mojo tvrdo, ktero tudi kot „moj sin Frica“ podpisava.

Ker je ta le po imenu agent že več duhovnih gospodov zapeljal, da so mu zanašaje se na mojo tvrdo dali razna naročila in zahtevano predplačo sebi na škodo, zdi se mi dolžnost, tukaj izjaviti se: da jaz nimam nikakega popotnega agenta, kakor tudi nobenega sina Frica ter da sem že potrebno ukrenil, da pride slepar gosposki v roke.

V Ljubljani, 16. junija 1886. (2)

Matija Gerber v Ljubljani,

(Jos. C. Gerber),
Zaloga knjig in trgovina s
papirjem, knjigovoznica.

„Katoliška Bukvarna“

v Ljubljani

priporoča naslednje nove izšle knjige: (5)

Boylesve, Kurze Geschichte der Päpste	gl. 1.40
Breviarium romanum. Editio typica S. Rituum Congregationis, 4 vol. mal. 8°	„ 14.88
Od izdaje, že dolgo pričakovane, imamo sedaj tri zvezke; četrtega dopolnjemo na- ročnikom kmalu.	
Compendium gradualis et missalis romani con- cinnatum ex editionibus typicis cura et aucto- ritate sacerorum rituum congregationis publicatis. Editio stereotypa	„ 1.86
Graduale de tempore et de sanetis. Cum cantu . . .	„ 1.86
Gratz, Euchologium graeco-latinum, complectens plas preces, meditationes hymnosque sacros. In usum juventutis literarum studiosae. Editio tertia . . .	„ —.62
Keller, Hundertdreissig Rosenkranz-Geschichten zur Belebung des Vertrauens auf die mächtige Für- bitte der Rosenkranz-Königin	„ 1.40
Lasserre, Unsere liebe Frau von Lourdes. Fünfte Auflage	„ 1.86
Müller's Volks-Predigten. II. Band: Festtags-Pre- digten	„ 2.40
Vsebina Müllerjevih pridig ima jako veliko jedrovitih in izvernih misli iz neizprpljivega vira svetih knjig, ki so posebno ugodne za dejansko porabo.	
Prattes, Exercitien für Priester	„ —.90
Rudigier's Geistliche Reden. Herausgegeben vom Consistorialrath Dr. Franz Doppelbauer, bischöfl. Secretär in Linz. I. Band: Sonntags-Predigten . . .	„ 2.—

Za Binkošti, za prvo sv. obhajilo in za praznik sv. Rešnjega Telesa priporočamo našo veliko zalogo

molitvenikov

v slovenskem in nemškem jeziku. Vse priljubljene knjige imamo v velikih izbirih in raznovrstnih vezeh v zalogi. Imenike pošiljamo na zahtevanje brezplačno.

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani stolni trg št. 6.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjiga:

Šaljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik, učitelj.

12 pól v 8°. Mehko vezana 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Gospod pisatelj, oziroma zbiratelj, mnogo dozdaj se nenalženih kratkočasnic gotovo ni imel malo truda pri zbiranju teh kratkočasnic in smešnic, predno je vse nabral, jih opilil in potem primerno razvrstil za vsak stan posebe. Gotovo mu bode vsakdo hvalečen za njegovo delo, saj bode čitajoč podane smešnice prečivil marsikatero uro veselo, zginila mu bode za trenutek skrb za vsakdanji pitli kruh, razvedrilo se mu bode lice in telo njegovo pržinjeno bode nove moči. Kar je sol jedilom, to je kumor (jalo) življenju. «Humor zgubljen, življenje zgubljeno», pravi K. Bühler

Ig. pl. Kleinmayr et Fed. Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.